

Geachte leden van de commissie Digitale Zaken,

Hartelijk dank voor de gelegenheid om u te informeren over de stand van zaken in de sector digitale infrastructuur, ter voorbereiding van uw commissiedebat op 25/4.

Over DINL

Stichting Digitale Infrastructuur Nederland (DINL, www.dinl.nl) is opgericht in 2015 om voorlichting en duiding in de sector te bundelen. Kernthema's zijn de digitale mainport, de rol van digitale infra in de economie en de kansen en bedreigingen. DINL ziet een constructieve samenwerking en een open dialoog met overheid en politiek, en samenwerking met andere sectororganisaties als basis voor succesvolle digitalisering en regulering.

Digitale Infrastructuur: de basis van de moderne economie

Het staat nu onomstotelijk vast dat ook digitale infrastructuur onze economie draagt. Het recente rapport "staat van de digitale infrastructuur" van het ministerie van EZK¹ bevestigt opnieuw wat eerdere analyses van Deloitte, het CBS, de RLI al lieten zien: een economische bijdrage van tientallen miljarden, ijzersterke correlatie tussen goede digitale infrastructuur en digitalisering, innovatievermogen en concurrentiekracht – en daarmee verdienvermogen en welvaart. "*Zonder digitaal staat alles stil.*", zegt het ministerie in haar rapport.

De basis is een ecosysteem van datacenters, access- en glasvezelnetwerken, zeekabels, internetknooppunten zoals AMS-IX, backbone netwerken zoals die van SURF, hosting en Cloud, en duizenden toeleveranciers en dienstverleners zoals SIDN.

Nederland heeft in de 90'er jaren een sterke mondiale positie verworven als data-hub. Het begon met netwerken voor de wetenschap, AMS-IX werd een icoon, de private sector volgde. NL heeft daardoor betere digitale voorzieningen en meer digitale autonomie dan andere EU-lidstaten. En heeft daarmee ook goud in handen gekregen voor toekomstig verdienvermogen en export op en -van eigen bodem.

Maar zo'n voorsprong is nooit vanzelfsprekend, die blijft alleen behouden met gepaste inspanning. En, zoals dat gaat met ecosystemen, de kleinste groeifactor bepaalt uiteindelijk de groei en gezondheid van het geheel: alle onderdelen moeten dus mee kunnen groeien.

¹ [Staat van de Digitale Infrastructuur - De ruggengraat van onze digitale economie | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Wat gaat er goed?

We zijn erg blij met de erkenning van de term “brede DI” door het ministerie van EZK. Waar lange tijd DI equivalent was aan telecom en toegangsnetwerken is nu het inzicht dat ook de andere modaliteiten net zo essentieel zijn.

We zijn positief over de samenwerking met de directie Digitale Economie van het ministerie van EZK, en de groeiende bereidheid van dit ministerie en ook de ministeries V&J, BZK, en het NCSC/NCTV en DTC en toezichthouders, om knelpunten samen op te lossen. De constructieve dialoog heeft een reeks van PPS trajecten opgeleverd die zich richten op effectieve invulling van regulering. Die laten steeds vaker goede, soms zelfs zeer goede, resultaten zien en hebben ook een voorbeeldfunctie in de EU. Voorbeelden zijn KvI, OTC, Pro-Com, Bad hosting, AAN, -trajecten die we hier niet zullen bespreken. Wel nodigen we de commissie van harte uit om daar op een ander moment kennis van te nemen.

Een van de PPS-en op het gebied van DI is de Zeekabel Coalitie², waarin we met het ministerie van EZK en andere stakeholders werken aan het realiseren van nieuwe aanlandingsstations in NL: een cruciale factor voor de ambities als EU-hub en behoud van digitale autonomie van netwerken. Ook waarderen we de inspanningen van het ministerie van Defensie om hun daadkracht en wil om samen te werken om die essentiële infra te beschermen.

Welke knelpunten zien we

Net als veel andere sectoren heeft ook de sector Digitale Infrastructuur (DI) te maken met problemen, zoals ruimtelijke ordeningskwesties, tekort aan stroom en vergrijzing. En er is een groeiende stapel regulering die we op onze schouders moeten nemen voor veiligheid, betrouwbaarheid en het tegengaan van diverse onrechtmatigheid. Daarnaast moeten we innoveren, groeien en aan goed personeel zien te komen – maar als gezegd – dat is niet uniek voor onze sector.

We willen wel stilstaan bij enkele sectorspecifieke problemen die we niet zonder de hulp van politiek en overheid kunnen oplossen:

- Giganten uit China of de VS domineren het landschap van technologie, netwerken, Cloud en AI. Digitale markten werken namelijk sterk in het voordeel van partijen die snel schaal kunnen krijgen. Ondanks de belofte van een Digitale een geworden EU-markt, is voor veel digitale NL ondernemers de drempel om te expanderen in de EU hoger dan expanderen buiten de EU. Daardoor lukt het te weinig NL partijen om Europese- of wereldspelers te worden. Daarnaast kiest de overheid juist vaak voor niet-NL partijen.
- Het aantal zeekabels dat ons rechtstreeks verbindt met andere continenten, onze digitale handelsroutes², loopt terug: als we niet genoeg inzetten op vervanging en vernieuwing zijn die er over een paar jaar niet meer. Het gaat dan ook om kabels naar het Caribisch gebied. Daarnaast lopen sommige voor NL essentiële verbindingen door conflictgebieden en kan de betrouwbaarheid en veiligheid niet goed meer worden gegarandeerd.
- We krijgen groeiende concurrentie van andere EU-lidstaten en landen in het Midden-Oosten. Die herkennen de kracht van de digitale Mainport-metafoor Waar Nederland de neiging heeft om alles aan de markt over te laten, investeren andere landen om ons heen wel, onder andere in zeekabelaanlandingen. Dat heeft als gevolg dat de

² [De Zeekabel Coalitie - The Dutch Subsea Cable Coalition - ECP | Platform voor de InformatieSamenleving](#)

markt niet meer functioneert in het voordeel van de BV.NL (en dus heeft de overheid de taak om in te grijpen en ook te investeren).

- SURF, die onze HPC (high performance computing) faciliteiten verzorgt, heeft niet voldoende middelen om haar positie in dit internationale speelveld (de basis van soevereine AI) te kunnen behouden.
- En verder zien we dat het publieke sentiment zich tegen delen van de DI heeft gekeerd: datacenters zijn de nieuwe vervuilers, Cloud is fout en 5G masten schaden de gezondheid.

Wat moet er gebeuren

1. Voor het leggen van nieuwe zeekabels, het gaat dan ook om kabels naar het Caribisch gebied, is naast inspanning ook geld nodig om zo de digitale mainport in Europees Nederland te behouden en versterken. Dat gaat om investeringen van een overigens bescheiden grootteorde in vergelijking met investeringen in onze fysieke infrastructuur. Desalniettemin investeringen die de in de Zeekabel Coalitie samenwerkende NL bedrijven en organisaties als SURF en AMS-IX, niet op eigen kracht kunnen realiseren.
Zorg er dus voor dat de kwartiermaker van de zeekabelcoalitie ook een chequeboek op zak krijgt, of kies een route via SURF – via een O&O faciliteit voor connectiviteit kan SURF als launching customer een rol spelen bij het aantrekken van nieuwe zeekabels.
Daarmee worden de kansen op succes aanzienlijk vergroot, en omgekeerd – zonder geld gaat het sowieso niet lukken.
2. Een sterk en innovatief AI-ecosysteem is een essentiële bouwsteen voor nationale autonomie voor het bedrijfsleven en wetenschap van Nederland. Daarmee behouden we data, kennis en een sterke internationale positie op AI gebied. AI is een disruptieve technologie die de samenleving fundamenteel verandert doordat het alle sociaaleconomische domeinen en sectoren doorkruist. Inmiddels loopt Europa serieus achter op de Verenigde Staten en China bij de ontwikkeling van digitale technologie en disruptieve innovatie. Op het gebied van AI dreigt hetzelfde te gebeuren, in een nog hoger tempo. Beleid en samenwerkingen zijn er, maar zonder een sterke publieke AI-faciliteit met financiële hulp van de overheid gaat het niet lukken om verregaande technologische afhankelijkheid van niet-Europese partijen te voorkomen. Ook die investering is, in vergelijking met andere infrastructuren, een overzichtelijke. Neem niet voetstoots aan dat bedrijven zelf subsidies kunnen regelen bij de EU of Invest-NL, het gaat immers om een nationaal belang en de kans dat dat hen niet lukt is reëel.

Dan geven we nog enkele structurele adviezen die breder zijn dan strikt DI:

1. Betrek digitale technologie. Maak het bedrijven in de digitale sector niet moeilijk om talent uit het buitenland aan te trekken.
2. Kijk kritisch naar het NL aanbestedingsbeleid. Zorg dat de factor soevereiniteit en een sterke NL sector meer mee gaan wegen.
3. Hou de vaart er in bij het stroomnetwerk: onze sector is al 100% geëlektrificeerd dus geen stroom = stagnatie. Maak DI niet de zondebok voor de netcongestie.
4. Wees terughoudend met incident gedreven interventies die PPS trajecten in de wielen rijden. Volg en steun de NL PPS implementaties van EU-wetgeving en draag dat uit in de EU.

DINL, april 2024